

22 жовтня
2026 року

ПРОГРАМА
Міжнародної
наукової
конференції

Биківнянський
злочин:
механізм
убивства,
виконавці,
жертви,
комеморація

БИКІВНЯНСЬКІ
МОГИЛИ

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Галузовий
державний архів
Служби безпеки
України

ІНСТИТУТ
ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ

До 25-річчя заснування Національного
історико-меморіального заповідника
«Биківнянські могили»

ОРГАНІЗАТОРИ:

Національний історико-меморіальний
заповідник «Биківнянські могили»

Український інститут національної пам'яті

Інститут історії України НАН України

Галузевий державний архів Служби
безпеки України

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:

Інститут історії України НАН України
м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 4
Аудиторія: 212

Організаційний комітет конференції

Олександр Алфьоров – Голова Українського інституту національної пам'яті, кандидат історичних наук;

Геннадій Боряк – заступник директора з наукової роботи Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, член-кореспондент НАН України;

Андрій Когут – директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України, кандидат історичних наук;

Юрій Шаповал – головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук;

Тетяна Шептицька – заступник генерального директора з наукової роботи Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили», кандидат філологічних наук.

Робоча група:

Микола Бривко – начальник відділу науково-освітньої, організаційної та пам'яткоохоронної роботи НІМЗ «Биківнянські могили», доктор філософії;

Ярослава Кравченко – старший науковий співробітник НІМЗ «Биківнянські могили»;

Олена Полідович – начальник відділу науково-дослідної, науково-виставкової та фондової роботи НІМЗ «Биківнянські могили»;

Тетяна Бойко – начальник відділу організації заходів Управління популяризаційної роботи та меморіальних заходів УІНП.

ПОРЯДОК РОБОТИ ТА РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ*

- 09.30 — 10.00** — Реєстрація учасників конференції
- 10.00 — 11.00** — Відкриття конференції
- 11.00 — 12.30** — Панельне засідання I
- 12.30 — 13.00** — перерва на каву
- 13.00 — 14.30** — Панельне засідання II
- 14.30 — 15.00** — перерва на обід
- 15.00 — 16.30** — Панельне засідання III
- 16.30 — 17.00** — перерва на каву
- 17.00 — 18.00** — Панельне засідання IV
- 18.00 — 18.15** — Підведення підсумків конференції

Мови конференції: українська,
англійська, польська

Доповіді — до 10-15 хв.

Повідомлення — до 7-10 хв.

* У програмі конференції можливі зміни

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

(10.00 — 11.00)

Тетяна Шептицька – заступник генерального директора з наукової роботи Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили», кандидат філологічних наук.

ВІТАЛЬНІ СЛОВА

Олександр Алфьоров – Голова Українського інституту національної пам'яті, кандидат історичних наук;

Олександр Рубльов – директор Інституту історії України НАН України, завідувач відділу історії державного терору радянської доби, доктор історичних наук, член-кореспондент НАН України;

Пьотр Лукасевич – Тимчасовий повірений у справах Республіка Польща в Україні;

Андрій Когут – директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України, кандидат історичних наук;

Тетяна Шевченко – перший заступник Голови Державної архівної служби України, кандидат історичних наук.

ПАНЕЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ I

(11.00 — 12.30)

Биківнянський злочин у контексті репресивної політики СРСР: типовість і відмінність, ідеологічне обґрунтування, зв'язок із іншими каральними операціями комуністичних спецслужб

Юрій Шаповал – головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доктор історичних наук

Биківня і Катинь: чому сьогодні важлива пам'ять про них

Андрій Когут – директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України, кандидат історичних наук

Від «оперативного нажиму» до наказу №00447: ліміт як інструмент управління масовими операціями в Україні (1932–1938)

Роман Подкур – старший науковий співробітник відділу історії державного терору радянської доби Інституту історії України НАН України, кандидат історичних наук

Історіографія дослідження біографій співробітників державної безпеки

Рена Коваленко — провідний архівіст Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті

Справа № 50-0092: Биківнянська трагедія у документах Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті (огляд джерел)

Дискусія, відповіді на запитання

ПАНЕЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ II

(13.00 — 14.30)

Механізми реалізації масових операцій НКВД у СРСР: факти, логістика, статистика. Виконавці каральних операцій НКВД: проблеми дослідження, індивідуальні і колективний портрети

Олег Бажан – старший науковий співробітник відділу історії державного терору радянської доби Інституту історії України НАН України, кандидат історичних наук, доцент

Переслідування польської (римо-католицької) спільноти Київщини у добу Великого терору

Adam Hradilek – head of Czechoslovaks in the Gulag project, Institute for the Study of Totalitarian Regimes (The Czech Republic)

Bykivnia and the Czech dimension of the great terror in Soviet Ukraine

Тимур Лавренчук – науковий співробітник Галузевого державного архіву Служби безпеки України

Шлях до Биківні через консульський поріг: польська, німецька та чеська лінії НКВС у Києві (1937–1938)

Інна Галак – заступник директора з наукової роботи Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького, кандидат філологічних наук, доцент

Справа «СВУ»: технології слідства проти українських мовознавців

Ярослав Петік – старший науковий співробітник Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького

Справа Володимира Дурдуківського: від процесу СБУ до Великого терору

Олександр Іщук – провідний зберігач наукового архіву Національного музею історії України, кандидат історичних наук

Насильство та побої політичних в'язнів у тюрмах НКВД УССР в період 1937–1938 рр. та їх юридичне обґрунтування

Андрій Жив'юк – старший науковий співробітник відділу «Центр дослідження українсько-польських відносин» Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, доктор історичних наук, доцент

Участь конвойних військ НКВД у розстрілах в'язнів тюрем західних областей УРСР влітку 1941 р.

Ірина Зінченко – науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Слідчі практики органів НКВД (за матеріалами архівно-кримінальних справ археологів, розстріляних у період Великого терору у м. Києві)

Олександр Шишко – професор кафедри філософії, політології, психології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор історичних наук, доцент

Діяльність Одеського відділу ДПУ в контексті боротьби з антирадянськими настроями у регіоні: 1929 р.

Дискусія, відповіді на запитання

перерва на обід

ПАНЕЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ III

(15.00 — 16.30)

Злочини комуністичного режиму в контексті сучасної політики пам'яті та наукових досліджень.

Меморіалізація місць комуністичних репресій: сучасні підходи, виклики, шляхи музеєфікації

Тетяна Шептицька – заступник генерального директора з наукової роботи Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили».

НІМЗ «Биківнянські могили» в контексті української меморіальної політики: стан і перспективи

Олександр Міхно – директор Педагогічного музею України, доктор педагогічних наук

Биківнянський некрополь і педагогічна біографіка: співпраця Педагогічного музею України та Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» як модель міжінституційної взаємодії

Андрій Амонс – екс-начальник відділу реабілітації жертв політичних репресій на Україні Військової Прокуратури Центрального регіону України, полковник юстиції у відставці

Маловідомі поховання жертв Катинського злочину на теренах Національного заповідника «Биківнянські могили»

Руслана Давидюк – професор кафедри історії та методики її навчання Рівненського державного гуманітарного університету, доктор історичних наук

Посли і сенатори польського парламенту від Волині: розстріляні без суду у 1940–1941 рр.

Олена Полідович – начальник відділу науково-дослідної, науково-виставкової та фондової роботи Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Жіноча складова Биківнянського мартиролога: статистичний аналіз, перспективи дослідження

Едуард Семешин – магістр історії, незалежний дослідник
Інформаційний потенціал свідчень репресованих та свідків як історичного джерела

Максим Бривко – завідувач архіву відділу документообігу та кадрової роботи Національного музею народної архітектури та побуту України

Особливості меморіалізації жертв політичних репресій на теренах Івано-Франківщини та Тернопільщини

Дискусія, відповіді на запитання

IV. ПАНЕЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ

(17.00 — 18.00)

Биківнянський некрополь: біографії, проблеми вивчення й популяризації

Ірина Василик – керівник науково-методичного Центру досліджень адвокатури і права НААУ, кандидат історичних наук

Долі київських адвокатів, обірвані у Биківні

Валерій Філімоніхін – учений секретар Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Гортаючи сторінки Биківнянського мартиролога: київський адвокат Костянтин Козярьський

Ольга Гураль – директор Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького, кандидат історичних наук

Вероніка Черняхівська та Іван Євлашенко: штрихи до взаємин крізь призму архівно-кримінальних справ та документів особового походження

Тамара Бойко – старший науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Репресії проти селян – учасників Куренівського повстання 1919 року (за матеріалами архівно-кримінальної справи)

Микола Бривко – начальник відділу науково-освітньої, організаційної та пам'яткоохоронної роботи Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили», доктор філософії

Справа Георгія Прибе як приклад формування «німецької розвідувальної резидентури» за версією НКВС

Галина Дюговська – українська художниця, член Національної спілки художників України

Євген Ситнянський: невідомий бойчукіст

Ярослава Кравченко – старший науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Репресії проти студентів Київського учительського інституту

Наталя Амонс – науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Залізничники у Биківнянському мартиролозі: доля інженера Василя Тимченка

Дискусія, відповіді на запитання

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

(18.00 — 18.15)

Для нотаток

[illegible]

